

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Σχέδιο Δράσης για τον στόχο «Γνωρίζω, Δεν ξεχνώ, Διεκδικώ»

Σχολική Χρονιά: 2022-2023

Συντονίστριες: Κορίνα Μιχαηλίδου, Ευανθία Χατζηνικολάου

Υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί: , Μαρία Μάινου, Φρόσω Παπανικολάου

A. ΣΚΟΠΟΙ

Τα παιδιά:

- ✓ Να γνωρίσουν τη σκλαβωμένη γη μας, να διατηρήσουν ζωντανή τη μνήμη των κατεχόμενων εδαφών μας και να αναπτύξουν την επιθυμία και την αγωνιστικότητα για επιστροφή στις πατρογονικές μας εστίες.
- ✓ Να αποκτήσουν το πνεύμα της δημοκρατικότητας, της ειρήνης, της συνεργασίας των λαών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ανθρώπινης αλληλεγγύης και των ανθρωπιστικών αξιών.

B. ΣΤΟΧΟΙ

Τα παιδιά:

- ✓ Να αναφέρουν, να βρίσκουν και να τοποθετούν στον χάρτη κατεχόμενα χωριά και πόλεις μας.
- ✓ Να δίνουν στοιχεία και πληροφορίες για τις σκλαβωμένες πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά και να τις αξιοποιούν ορθά σε διάφορες περιστάσεις.
- ✓ Να γνωρίσουν σημαντικά ιστορικά και θρησκευτικά μνημεία της κατεχόμενης γης μας και να αντιληφθούν την αξία τους.
- ✓ Να γνωρίσουν τα ιστορικά γεγονότα που σχετίζονται με το πραξικόπημα και την εισβολή και να κατανοούν τις συνέπειες και τα καταστροφικά αποτελέσματα του διχασμού.
- ✓ Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν ορθά λεξιλόγιο και έννοιες που έχουν σχέση με την εισβολή και την κατοχή στο νησί μας.
- ✓ Να γνωρίσουν το πολυποίκιλο της σύνθεσης της κυπριακής κοινωνίας (Ελληνοκύπριοι, Τουρκοκύπριοι, Μαρωνίτες, Αρμένιοι), τις σχέσεις τους (πριν από την εισβολή/τώρα) και να εργάζονται για την ειρηνική συμβίωση όλων των κατοίκων.
- ✓ Να αναγνωρίζουν και να σέβονται τα κρατικά μας σύμβολα.
- ✓ Να σέβονται την εθνική και θρησκευτική ταυτότητα των άλλων κοινοτήτων που ζουν στο νησί μας.

- ✓ Να γνωρίσουν την ιστορία, τις παραδόσεις, τα ήθη και έθιμα, φαγητά, κτλ. Κατεχόμενων περιοχών της Κύπρου.
- ✓ Να γνωρίσουν τον τρόπο ζωής των προσφύγων και τον τρόπο εκπαίδευσης των παιδιών μέσα στα αντίσκηνα.
- ✓ Να γνωρίσουν μερικές από τις προσπάθειες που γίνονται για λύση του κυπριακού προβλήματος και να ενημερωθούν για τα νέα δεδομένα π.χ. συνεχιζόμενες προκλήσεις, επικαιρότητα.
- ✓ Να προβληματίζονται και να νοιάζονται για το εθνικό μας πρόβλημα και να τοποθετούνται κριτικά έναντι του.
- ✓ Να καλλιεργήσουν την αγωνιστικότητά τους και τον πόθο τους για επιστροφή και επανένωση του νησιού.
- ✓ Να αναπτύξουν αγάπη προς την πατρίδα και την ελευθερία απαλλαγμένοι από σοβινιστικές τάσεις και μισαλλοδοξία.

Γ. ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ-ΔΡΑΣΕΙΣ

- ✓ Δεκαπενθήμερο «Δεν Ξεχνώ» (7-18 Νοεμβρίου 2022)
- ✓ Ανάρτηση σε σχετική πινακίδα στην τάξη και στο σχολείο εργασιών, ποιημάτων, πανό, τραγουδιών, κτλ που αφορούν στα κατεχόμενα μέρη μας.
- ✓ Ενδοσχολικός διαγωνισμός δημιουργίας συγγραφής ποιήματος, τσιαττιστών ή ζωγραφιάς με θέμα «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ, Διεκδικώ» (Θα αποφασιστεί ο συγκεκριμένος τίτλος και τα κριτήρια, θα συσταθεί επιτροπή και θα δοθούν βραβεία).
- ✓ Αθλητική ενδοσχολική ημερίδα εις μνήμη ενός ήρωα. (Αν μας το επιτρέψουν τα μέτρα)
- ✓ Πρόσκληση παππούδων, γιαγιάδων, συγγενών, που έχουν προσωπικές εμπειρίες από τον αγώνα της ΕΟΚΑ ή την τουρκική εισβολή. (Ίσως αργότερα με την άρση των μέτρων)
- ✓ Διοργάνωση ημερίδας για το «Δεν Ξεχνώ»: ανάληψη από κάθε τμήμα μιας δράσης και παρουσίαση σε εκδήλωση προς την ολομέλεια του σχολείου. Δημιουργία σταθμών.

Δ. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ (Αν και εφόσον επιτραπούν)

- ✓ Μουσείο Αγώνα
- ✓ Φυλακισμένα Μνήματα
- ✓ Παρατηρητήριο Σιακόλα-Λήδρας και οδόφραγμα Λήδρα Πάλας
- ✓ Εκκλησιάκι αγνοουμένων (Αγίου Αλεξάνδρου) στα Πυργά
- ✓ Προσφυγικός συνοικισμός
- ✓ Τύμβος Μακεδονίτισσας
- ✓ Δημαρχείο Κερύνειας, Καραβά, κτλ
- ✓ Ερευνητικό κέντρο τεχνών Σεβέρη

Ε. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΡΕΥΝΕΣ - ΜΕΛΕΤΕΣ	ΤΑΞΕΙΣ
✓ Γνωριμία με το κατεχόμενο χωριό των γονιών τους (εντοπισμός στον χάρτη, πληροφορίες, συλλογή φωτογραφιών)	
✓ Συνέντευξη από τους γονείς, τους παππούδες και τις γιαγιάδες ή πνευματικούς ανθρώπους (συγγραφείς, λογοτέχνες) για τον πρώτο καιρό της προσφυγιάς	
✓ Έρευνα και συλλογή πληροφοριών/εικόνων για σημαντικά θρησκευτικά μνημεία, εκκλησίες και μοναστήρια ✓ Έρευνα για τους ήρωες μαθητές του 1955-59 π.χ. Ευαγόρας Παλληκαρίδης ✓ Έρευνα για τη συμμετοχή των Κυπρίων σε τοπικούς, εθνικούς και παγκόσμιους αγώνες π.χ. 1821, βαλκανικοί, Α' και Β' Παγκόσμιοι πόλεμοι, 1955, 1974.	

ΕΛΛΗΝΙΚΑ	ΤΑΞΕΙΣ
✓ Ανάγνωση και επεξεργασία κειμένων από βιβλία (Κυπριακά Ανθολόγια, «Δεν ξεχνώ και αγωνίζομαι», «Ελάτε να γνωρίσουμε την Κύπρο»), αποσπασμάτων από εφημερίδες (άρθρα, ρεπορτάζ...), κεφαλαίων από λογοτεχνικά βιβλία και ποιημάτων σχετικών με την εισβολή, τις συνέπειές της και την ειρήνη στο νησί. Εκμάθηση σχετικού λεξιλογίου.	
✓ Αξιοποίηση επίκαιρων (π.χ. νέα από ειδήσεις, εφημερίδες) που αφορούν στο κυπριακό πρόβλημα και ακρόαση σχετικών τραγουδιών τα διαλείμματα, όταν πλησιάζει μια επέτειος.	
✓ Πάζλ με κατεχόμενα μέρη της Κύπρου, παιχνίδια γνώσεων για την Κύπρο, κτλ	
✓ Ξεχωριστή ενότητα Λογοτεχνίας σχετική με το θέμα αυτό	
✓ Αλληλογραφία με παιδιά του σχολείου του Ριζοκαρπάσου	
✓ Ενδοσχολικός διαγωνισμός δημιουργίας συγγραφής ποιήματος με θέμα «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ, Διεκδικώ» (Θα συσταθεί επιτροπή και θα δοθούν βραβεία).	<u>Όλο το σχολείο</u>

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ	ΤΑΞΕΙΣ
✓ Παιχνίδια για κατανόηση και χρήση κατάλληλου/«ειδικού» λεξιλογίου, σχετικά με την εισβολή και την κατοχή	
✓ Συγγραφή ποιημάτων και αντικατοχικών συνθημάτων	
✓ Δημιουργία κρυπτόλεξων, σταυρόλεξων, ακροστιχίδων και μεσοστιχίδων με τις λέξεις που έχουν σχέση με την εισβολή την κατοχή και τις ευχές των παιδιών για το νησί μας. Το αλφαβητάρι της τουρκικής εισβολής.	
✓ Δημιουργία και συμπλήρωση «αλφαβήτου» κατεχόμενων χωριών και πόλεων ή εννοιών όπως: «Πόλεμος-Ειρήνη», κτλ	
✓ Σύνταξη ψηφίσματος διαμαρτυρίας για την ανακήρυξη του ψευδοκράτος (με τη βοήθεια του Κ.Μ.Σ)	
✓ Συλλογή εικόνων, φωτογραφιών, βιβλίων, αντικειμένων από τη λαϊκή παράδοση και από τα κατεχόμενα μέρη μας και έκθεση ή παρουσίασή τους από τα παιδιά που τα συνέλεξαν σε άλλα παιδιά του σχολείου	

ΜΟΥΣΙΚΗ	ΤΑΞΕΙΣ
✓ Ακρόαση και εκμάθηση τραγουδιών για τα σκλαβωμένα μέρη και την ειρήνη	
✓ Μελοποίηση ποιημάτων των παιδιών	
✓ Σύνθεση και εκτέλεση τραγουδιών. Συγγραφή στίχων σε γνωστό τραγούδι.	

ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΟΥ/ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΤΑΞΕΙΣ
✓ Μελέτη κατεχόμενων περιοχών Παιχνίδια με τον χάρτη της Κύπρου	
✓ Γνωριμία με τα κρατικά μας σύμβολα και το Σύνταγμα της Κύπρου. Γνωριμία με τους εθνικούς αγώνες των Κυπρίων.	
✓ Μελέτη κατεχόμενων αρχαιολογικών χώρων (φρούρια, κάστρα, εκκλησιές, μοναστήρια κτλ)	
✓ Συλλογή πληροφοριών για τη ζωή και δράση ιστορικών προσώπων που έζησαν τις κατεχόμενες περιοχές και ερμηνεία της συμβολής τους για τη φυσική και εθνική επιβίωση των Κυπρίων	
✓ Προβολή βιντεοταινιών	

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ	ΤΑΞΕΙΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Συλλογή πληροφοριών για εκκλησίες από τα κατεχόμενα μέρη μας και αγίους που, με τη ζωή και τη δράση τους σε αυτά τα μέρη, βοήθησαν να εδραιωθεί ο χριστιανισμός στο νησί μας. ✓ Γνωριμία με λατρευτικούς χώρους ελληνοκυπρίων και τουρκοκυπρίων π.χ. τζαμιά, εκκλησίες και καλλιέργεια σεβασμού. 	

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	ΤΑΞΕΙΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Έρευνα-Κατασκευή γραφικών παραστάσεων και ερμηνεία τους (Τα κατεχόμενα χωριά των γονιών μου, Οι κάτοικοι του νησιού μου, Πόσοι επισκέφτηκαν τα κατεχόμενα μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων από και προς τα κατεχόμενα, κτλ) 	

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	ΤΑΞΕΙΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Κατασκευή παντογνώστη ή παζλ με θέματα από τα κατεχόμενα (κατεχόμενα χωριά και η θέση τους στο χάρτη, εικόνες αρχαιολογικών χώρων και το όνομά τους, ερωτήσεις και απαντήσεις) 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Κατασκευή καρabiών της ελπίδας (με χαρτί) που μεταφέρουν μηνύματα ελευθερίας, καρτερικότητας και ειρήνης 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Κατασκευή μονόπολης με σταθμούς από τα κατεχόμενα εδάφη μας 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Δημιουργία παιχνιδιού μνήμης πλαστικοποιώντας δυο ίδιες εικόνες από τα κατεχόμενα. 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Δημιουργία παιχνιδιού «Ο τροχός της τύχης», «ο εκατομμυριούχος» με σχετικές ερωτήσεις που αφορούν στο συγκεκριμένο θέμα. 	

ΤΕΧΝΗ	ΤΑΞΕΙΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Γνωριμία με καλλιτέχνες της Κύπρου που εμπνεύστηκαν από την κατεχόμενη γη μας και τα γεγονότα της εισβολής <ul style="list-style-type: none"> ✚ Εφεσόπουλος Ανδρέας, Άτιτλο, λάδι, 1994 ✚ Κάνθος Τηλέμαχος, Αιχμάλωτος, ξυλογραφία, 1977 ✚ Σκοτεινός Γιώργος, Απογευματινός βομβαρδισμός, ακρυλικό, 1974-75 ✚ Χαμπής, Τα σπίτια μας ΙΙ, ξυλογραφία, 1979 ✚ Χαμπής, Οι γυναίκες επιστρέφουν, μεταξοτυπία, 1989, κ.ά 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Δημιουργία έργων σχετικών με το «Δεν ξεχνώ» με διάφορα υλικά και διαφόρων τεχνοτροπιών, όπως: ζωγραφική με παστέλ, νερομπογιές, σκίτσα με μολύβι, κολλάζ, τρισδιάστατες κατασκευές, αφίσας που θα στέλλει μηνύματα ειρήνης και συναδέλφωσης. Το δικό μου γραματόσημο. 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Αξιοποίηση στο μάθημα της Τέχνης των έργων από τη συλλογή γνωστών Κυπρίων καλλιτεχνών με θέμα «Δεν Ξεχνώ», που υπάρχουν στο σχολείο μας. 	

Ζ. ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

1η Οκτωβρίου

28^η Οκτωβρίου

Μέρα Αγνοουμένων - 29 Οκτωβρίου

7-18 Νοεμβρίου (δεκαπενθήμερο Δεν Ξεχνώ)

Γιορτή Απ' Αντρέα

Γρηγόρης Αυξεντίου- 3 Μαρτίου

Ευαγόρας Παλληκαρίδης -14 Μαρτίου

25^η Μαρτίου - 9^η Ιουλίου

1^η Απριλίου

ΣΤ. ΧΡΗΣΙΜΟ ΥΛΙΚΟ

1. Μουσική: Προτεινόμενα cd και τραγούδια

- Των Αθανάτων
- Χάραμαν Φου
- Το Άξιον Εστί
- Της Φαμακούστας
- Τα τραγούδια της προσφυγιάς
- 18 Λιανοτραγούδα της πικρής πατρίδας - Επιτάφιος
- Τραγούδια για την Κύπρο
- Το σπίτι που γεννήθηκα Χορωδία «Η φωνή της Κερύνειας»
- Ες γην εναλίαν Κύπρον (Γ. Νταλάρας)
- Το γράμμα
- Καρτερούμεν μέρα-νύχτα
- Λογαριάσατε λάθος, κτλ

2. Ταινίες:

- *Αττίλας 74* . Προτεινόμενες σκηνές:
 - Αναμονή αιχμαλώτων 24:20
 - Η ζωή των προσφύγων στους καταυλισμούς 28:11
 - Επιστροφή αιχμαλώτων 38:25
 - Κάσιαλος 1:15:30
 - Παλαίκυθρο 1:18:30
- *Ο Μακάριος εξιστορεί την τραγωδία της Κύπρου (διάρκεια 44 λεπτά)*
- *Περί Κύπρου (Υπάρχει βίντεο για την Κερύνεια)*

3. Ντοκουμέντα:

- Ιούλιος 1974 - Φιλελεύθερος
- «Εισβολή 1974, ντοκουμέντο» - ΡΙΚ

4. Προτεινόμενα κείμενα:

Α. Για πραξικόπημα

- α) Ερπύστριες (Από το Βιβλίο "Δεν Ξεχνώ και αγωνίζομαι" Ε΄-ΣΤ΄ σελ. 20)
- β) Οι τέσσερις του Άη Γιάννη στη Λάρνακα του Γεωργίου Σ. Γεωργίου
- γ) Δεν ξεχνώ (Από το Βιβλίο "Δεν Ξεχνώ και αγωνίζομαι" Ε΄-ΣΤ΄ σελ. 21)
- δ) Το πραξικόπημα και η εισβολή (Από το Βιβλίο «Ελάτε να γνωρίσουμε την Κύπρο», σελ. 49)
- ε) Το πραξικόπημα και η τουρκική εισβολή (Από το Βιβλίο «Ιστορία της Κύπρου», Ε΄-ΣΤ΄ σελ. 125)

Β. Για Τουρκική Εισβολή

- α) Το ξεσπίτωμα (Από το Κυπριακό Ανθολόγιο Μέρος Β΄ σελ. 218 - 219)
- β) Αύγουστος 1974 - Κάτι αλησμόνητο από τη ζωή μου (Από το περιοδικό "Κυνηγημένα πουλιά" σελ. 17 - 20)
- γ) Ένα βροχερό απόγευμα στο σχολικό αντίσκηνο (Από το περιοδικό "Κυνηγημένα πουλιά" σελ. 59 - 60)
- δ) Σκλαβιά - Μην κλαις και θα γυρίσουμε (Από το Βιβλίο "Δεν Ξεχνώ και αγωνίζομαι" Ε΄-ΣΤ΄ σελ. 37)
- ε) Ένας αγνοούμενος (Από το Βιβλίο "Δεν Ξεχνώ και αγωνίζομαι" Ε΄-ΣΤ΄ σελ. 34)
- στ) Προσφυγόπουλο τα Κύπρου
- ζ) Πραξικόπημα-Εισβολή-Προσφυγιά (Από το Βιβλίο "Δεν Ξεχνώ και αγωνίζομαι" Γ΄-Δ΄ σελ. 17-38)
- η) Αγνοούμενοι (Από το Βιβλίο "Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι" Γ΄-Δ΄ σελ. 39-47)
- θ) Τουρκική εισβολή (Από το Βιβλίο «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι», Α΄-Β΄, σελ. 75)
- ι) Η μάνα του αγνοούμενου (Από το Βιβλίο «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι», Α΄-Β΄, σελ. 24)
- κ) Το χωριό με τους πιο πολλούς αγνοούμενους (Από το Βιβλίο «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι», Α΄-Β΄, σελ. 25)

5. Αξιοποίηση ιστοσελίδας www.rizokarpason.com

6. Υλικό του Συμβουλίου Ιστορικής Μνήμης Αγώνα ΕΟΚΑ 1955-1959

